

Branila se je ubožtva, dokler je mogla, tudi v narveči sili serca zgubila ni; zdaj pa zbolí in milo svoje dečica gleda, ki so nedolžne krog postelje stale in jokale.

Po zdravnika pošlejo, ki pride in gospé zdravila napiše; pa kaj pomaga! Čeravno zdravitelj pota ne rajta, vender nimajo zdravila plačati sčem in zapušena vdova že čaka smerti.

„Kdo se bo neki te uboge reve usmilil, kdo ti ubogi materi pomagal?“ zdihuje kmetiška babela poleg bolnice, ktero je objiskat prišla. „Bog bo pomagal“ rahlo bolena gospá odgovori. „Pa tudi jaz bom mámi pomagal“ pristavi vés serčen nar stareji sin uboge vdove.

Tonej reče, in pobere napis zdravila, še le v dvanajstim leti, in gré rekoč: „Le počajte mama, de nazaj pridem“.

Še ni pol ure minulo, že Tonej materi zdravilo prinese, na tenjko po napisi narejeno, ter ji ga smeje ponudi. Pija materi čudno dobro de; bolezen se z božjo pomočjo na bolje oberne, kakor je zdravnik presodil, gospá ozdravlja na truplu in tudi nje serce je zopet veselo.

Mati zakliče Toneta h postelji, in ga izprašuje rekoč: „Kdo pa je tebi to žlahtno vraštvo dal, ki mi je takó hitro pomagalo, de mi je boljši, de lahko govorim in bom, kakor zaupam zopet ozdravila?“ Ne meni hvala, mama! ne meni hvala, de bote ozdraveli“. „Komu pa?“ reče mati. Ali mi boš pomočnika utajil?“ „Lehko vam ga povém“, — pravi Tonej. „Ko sim vas vidil, kakó ste bili že slabi in bledi ko smert, me je grozna žalost opekla, ter sim sam per sebi djal: umreti v imeni božjim bi bilo práv, ali umreti od same revšine bi bilo saj prehudo in pregerdo. Sklenil sim iti, ne nad Bogá, ampak nad ljudi. Pobral sim zdravnikov napis, dirjam in poterkam na zdravilčarjeve vrata, ki je v naši soseski, in poprosim za drago zdravilo, ki ga je materi moji potreba. Pa sosed hoče za zdravilo tudi plačilo. Ni se dal preprositi, dokler mi ni na misel padlo, de sim mu rekel: Gospod, pomagajte moji materi, de ne umerjejo, in če ozdravijo, pridem k vam služiti. Terden sim že koj, in tudi pravijo, de imam dobro glavo. Bodite vender takó dobri, in vzemite mene za plačilo, naj že bom vaš strežej ali pa zdravilski dečak. Le recite hitro; za vse sim pripravljen. Zdravilčarju sim se usmilil, kér so me solzé polile. Dal mi je zdravilo za vašo ozdravo, mati; in jutro pojdem v zdravilnico (apoteko) služiti“. Mati se je od veselja jokala, in ni vedila besede pregovoriti.

V nekolikih letih se je Tonej per tim zdravilčarji izučil, se po sveti podal, in je v leti 1747 svoji ubogi pa pošteni materi iz Pariza to le pisal:

„Preljuba mati! Veliko sim preterpel, sim bil lačen, reven in truden, zdelo se mi je, de mi ni živeti, zaupanje v Bogá in do ljudi me je zapušalo, zdaj je pa Bog moje molitve uslišal, ljudje so mi dobri, in kar sim se naučil, mi je pomagalo. Potolažena mati, oterite si solze! Dobro službo sim dobil, ter Vam bom vaše stare dni polajšal in poslajšal. Kraljevo oblastvo me je zdravilskiga pomagavca postavilo per svoji Hanoverski vojski na Nemškim. Kolika sreča za me!“

(Dalje sledí.)

List, kakoršniga so ptiči ljudém pisali.

(Iz Ženskoveških (Frauendorfer) novic leta 1845.)

Ljubi ljudjé!

Kader se lepa spomlad (vigréd) približuje se vse veseli, kar koli na svetu živí. Le nam ptičam ni dovoljeno srečniga veselja vživati. Komej smo se nekatere dni veselili in prijetne pesmice prepevali, dobrotljiviga stvarnika hvalili, že se je naše veselje in petje v žalost in

britkost premenilo. Namest veselih pesem smo mogli žalostne prepevati na glas. Kdo, kaj mislite nam je tako žalost napravil? Ali mačke, ali sove, ali podlasice? Nobena teh, ampak naše veselje so v žalost spremenili — ljudjé.

Komej pridemo v deželo, v kateri le nekaj časa prebivati mislimo, že ljudjé za nami pazijo, kakor tolovaji, z limancami, precepi in puškami hitijo na nas, ter nas išejo pokončati, pomoriti in povžiti. Ktere zmed nas neusmiljeni ljudjé vjamejo, jih zaprejo v hudo vosko ječo do smerti, iz ktere ni več rešenja upati. Če se kak par skrije, nesreči odide in v kakim skrivnim kotiču gnjezdo naredí, jajčke znese in mlade izleže, jih skerbno redí in pase, jih že vaši otroci skerbno zalezujejo, gnjezd išejo, in gorjé ptičkam, če jih najdejo, gnjezdo raztergajo, mlade vzamejo in jih neusmiljeno mučijo (martrajo) takó, de dostikrat od lakote in od vsiga hudiga poginiti morejo.

O vi neusmiljeni ljudjé! zakaj z nami takó neusmiljeno ravnate? Kaj smo vender pregrešili, ali sčem smo se vam zamerili, de nas takó grozno preganjate? Zakaj se ne spomnite, de ravno tisti Bog, kateri je vas stvaril, je stvaril tudi nas, in je vsakterimu zmed nas tudi posebno opravilo odločil. Nobena mačka z nami takó neusmiljeno ne dela, kakor ljudjé. Če mačka ali sova ali kaka druga nam sovražna zver naše gnjezdo najde, mlade vzame, jih hitro pokončá in požrè, človek pa mlade vzame, jih muči; starim veliko žalost, mladim pa grozne bolečine napravlja, in se zraven smeja, kakor de bi mi nobene občutljivosti ne imeli. Vidili smo ni dolgo tega, de sta dva pastirja gnjezdo šinkovcov našla, mlade vzameta, jim nitke na noge pervežeta in jih v lužo neseta, de bi mogli plavat. Niso ju ganile ne smertne britkosti mladih nedolžnih ptičkov, ne žalostno cviljenje starih, ampak kakor neusmiljena rabelna sta mlade ptičke takó dolgo po luži metala, de so mogli poginiti. Oh, kakó terdiga sercá so vaši otroci do nas ubogih ptičkov! Opomnite se stariši tega, de bodo ravno takó neobčutljivi kdaj vaši otroci tudi do vas. Gotovo je, komur se ptičik ne usmili, se mu tudi človek smilil ne bo. O hudobni, neusmiljeni ljudjé! Zakaj ste nam toliko nehvaležni, in ne spoznate, de smo vam k velikimu pridu, de vas velike škode obvarjemo. Ko bi nas ne bilo, bi vi zastonj sejali, kér bi žeti ne imeli kaj, tudi z nobeniga drevesa bi sadja še za pokušnjo ne dobili, vse bi vam merčesi, gosence in červi požerli, vse pridelke pokončali in vam velik stradež napravili. Te nesreče vas mi obvarjemo, kér po travnikih, po njivah, po germovji in po drevesih neutrudama si perzadevamo, vse te škodljive stvari poloviti in pokončati, kér nam jih je Bog v naš živež odločil.

(Konec sledí.)

Znajdba vganjke v poprejšnjim listu je:

Čas-bas-pas-las-as.

Žitni kup. (Srednja cena).	V Ljubljani		V Krajnju	
	19. Kimovca.		14. Kimovca.	
	gold.	kr.	gold.	kr.
1 mernik Pšenice domače	2	7	2	6
1 » » » banaske	2	24	2	36
1 » Turšice	1	15	1	15
1 » Soršice	—	—	—	—
1 » Rěži	1	24	1	25
1 » Ječmena	1	6	1	14
1 » Prosa	1	4	1	—
1 » Ajde	1	7	1	14
1 » Ovsa	—	47	—	42